

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ
КАФЕДРА ТУРИЗМУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету фізичного
виховання

Маліков М.В.

_____ (підпис)

(ініціали та прізвище)

« _____ » _____ 2017

ІСТОРІЯ КУРОРТНОЇ СПРАВИ

(назва навчальної дисципліни)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки бакалаврів

(назва освітнього ступеня)

спеціальності 242 Туризм

(шифр, назва спеціальності)

освітня програма Туризм

(назва)

Укладач Маковецька Н.В.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри туризму

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 201_ р.
Завідувач кафедри туризму

(підпис)

Маковецька Н.В.

(ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету _____

Протокол № _____ від “ _____ ” _____ 201_ р.
Голова науково-методичної ради

факультету _____

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2017 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти,	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 4	Галузь знань 24 Сфера обслуговування (шифр і назва)	Вибіркова	
Загальна кількість годин -120	Спеціальність 242 Туризм (шифр і назва)	Рік підготовки:	
	Освітня програма Туризм (назва)	2 -й	-
		Лекції	
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: – 3 год	Рівень вищої освіти: бакалаврський	28 год.	-
		Практичні, семінарські	
		14 год.	-
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		78 год.	-
		Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Історія курортної справи» є отримання майбутніми фахівцями сфери туризму професійних знань щодо історії розвитку та сучасного стану санаторно-курортної справи в Україні та світі.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Історія курортної справи» є: теоретична і практична підготовка майбутніх туризмознавців з таких питань:

- теоретико-методологічні засади курортної справи;
- особливості впливу природно-ресурсних факторів на розвиток курортної справи;
- особливості гідромінеральних природних лікувальних ресурсів;
- принципи організації курортної справи;
- типологія курортів;
- характеристика рекреаційної мережі;
- методи санаторно-курортного лікування;

- географія курортів світу та України;
- раціональне використання та збереження курортних ресурсів.

Згідно з вимогами освітньої програми студенти повинні досягти таких результатів навчання (компетентностей):

знати:

- теоретичні основи формування і фактори формування рекреаційних комплексів, їх спеціалізації та видів у сучасних конкретних умовах;
- принципи діяльності людини у процесі здійснення рекреаційного процесу;
- теоретичні та методологічні засади рекреаційної географії;
- основні принципи і напрями проведення рекреаційної політики України;
- місце курортної індустрії у народногосподарському комплексі та системі ринкового господарства України;

вміти:

- аналізувати функціональну, галузеву та територіальну структури рекреаційно-туристичного комплексу;
- визначати засади спеціалізованих рекреаційних систем різного територіального охоплення;
- визначати туристичну привабливість природних ресурсів, оцінювати якісні та кількісні характеристики інфраструктурних ресурсів туризму;
- застосовувати регіональний підхід до комплексної рекреаційної характеристики країн, регіонів і рідного краю;
- збирати, обробляти, аналізувати і систематизувати довідкові матеріали та іншу інформацію про курорти, узагальнювати вітчизняний і зарубіжний досвід з питань рекреаційної діяльності, курортної справи.

Міждисциплінарні зв'язки з такими дисциплінами:

- Історія туризму;
- Рекреологія;
- Рекреаційні комплекси;
- Рекреаційна географія.

3. Програма навчальної дисципліни

Розділ 1. Загальні положення історії курортної справи

Тема 1. Зародження і розвиток курортів у світі

Зміст. Історія виникнення перших курортів світу. Історія виникнення і розвитку найбільш відомих курортів світу. Умови і напрями розвитку курортів в Україні. Роль природно-лікувальних факторів у розвитку курортів. Курортологічна ландшафтна оцінка курортних місцевостей. Значення рельєфу місцевості у профілізації курорту. Біокліматичні параметри курорту як основа його виникнення і розвитку. Гідромінеральні ресурси курортів як визначальний фактор їх спеціалізації. Характеристика курортів з

лікувальними грязями. Рекреаційні ресурси – умова розвитку курортів. Методи кліматотерапії. Роль фізкультурно-оздоровчих факторів у курортній справі.

Тема 2. Організація санаторно-курортної справи

Зміст. Класифікація курортів. Інноваційні типи курортів. Специфіка санаторно-курортного обслуговування. Принципи планування санаторно-курортної діяльності в Україні. Державне регулювання курортно-рекреаційної діяльності в Україні. Особливості організації служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та контролю за їх складом. Характеристика системи стандартів з охорони курортних ресурсів. Організація санаторно-курортної справи з використанням водних ресурсів, лікувальної грязі. Використання потенціалу повітря, рослинності, ґрунтового покриву в санаторно-курортній справі. Методика й організація робіт по встановленню округів санітарної охорони. Організація дієтичного харчування. Характеристика дієтичних продуктів, основних дієт. Особливості штучного лікувального харчування. Характеристика дієтичного лікувального харчування в країнах світу.

Розділ 2. Розвиток курортної справи у світі

Тема 3. Санаторно-курортне господарство Європи

Зміст. Сучасний стан курортного господарства Європи. Бальнеологічні курорти Європи (Угорщина, Румунія, Німеччина, Австрія, Швейцарія, Словенія, Болгарія, Польща, Сербія, Франція, Литва. Кліматичні курорти Європи: приморські (Італія, Франція, Іспанія, Греція, Мальта, Монако, Хорватія, Болгарія), гірськокліматичні (Швейцарія, Франція, Австрія, Німеччина, Італія, Словенія).

Тема 4. Географія курортів Азії

Зміст. Характеристика курортного господарства Азії. Особливості бальнеологічних курортів. Кліматокумисолікувальні курорти. Приморські курорти Азії (Туреччина, Сирія, Ізраїль тощо).

Тема 5. Курорти Америки, Африки, Австралії та Океанії

Зміст. Загальна характеристика курортного господарства Америки, Африки, Австралії, Океанії. Характерні риси курортного господарства країн Америки (США, Португалія, Південна Америка, Бразилія, Уругвай, Чилі, Куба). Курорти Африки (Єгипет, Марокко, Туніс, Алжир, Південна Африка, Ефіопія, Танзанія, Сейшельські острови, Маврикія тощо). Курорти Австралії та Океанії.

Тема 6. Курортний комплекс України

Зміст. Характеристика курортного комплексу України. Територіальна структура курортного комплексу України. Курортна система України. Рекреаційна система Карпатського, Південно-Східного та інших регіонів. Організація служби охорони курортних і гідромінеральних ресурсів та

контролю за їх складом. Методика й організація робіт по встановленню округів санітарної охорони в Україні.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тематичних розділів і тем	Кількість годин										
	денна форма						заочна форма				
	усього	у тому числі					усього	у тому числі			
		л	с/п	лаб.	сам.роб.			л	с/п	лаб.	сам.роб.
					інд.завд. (при наявності)					інд.завд. (при наявності)	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Розділ 1. Загальні положення історії курортної справи											
Тема 1. Зародження і розвиток курортів у світі	18	4	2		6	6					
Тема 2. Організація санаторно-курортної справи	18	4	2		6	6					
Разом за розділом 1	36	8	4		12	12					
Розділ 2. Розвиток курортної справи у світі											
Тема 3. Санаторно-курортне господарство Європи	22	6	2		6	8					
Тема 4. Географія курортів Азії	18	4	2		6	6					
Тема 5. Курорти Америки, Африки, Австралії та Океанії	18	4	2		6	6					
Тема 6. Курортний комплекс України	26	6	4		8	8					
Разом за розділом 2	84	20	10		26	28					
Усього годин	120	28	14		38	40					

5. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія виникнення і розвитку найбільш відомих курортів світу.	4
2	Класифікація курортів. Інноваційні типи курортів.	4
3	Сучасний стан курортного господарства Європи.	6
4	Характеристика курортного господарства Азії.	4
5	Загальна характеристика курортного господарства Америки, Африки, Австралії, Океанії.	4
6	Характеристика курортного комплексу України.	6
Разом		28

6. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія виникнення перших курортів світу.	2
2	Специфіка санаторно-курортного обслуговування.	2
3	Бальнеологічні та кліматичні курорти Європи.	2
4	Особливості бальнеологічних, кліматокумисолікувальних, приморських курортів Азії.	2
5	Характерні риси курортного господарства країн Америки, Африки, Австралії, Океанії.	2
6	Територіальна структура курортного комплексу України. Курортна система України.	4
Разом		14

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Роль фізкультурно-оздоровчих факторів у курортній справі.	6
2	Характеристика дієтичного лікувального харчування в країнах світу.	6
3	Характеристика санаторно-курортного господарства однієї з країн Європи	6
4	Характеристика санаторно-курортного господарства однієї з країн Азії	6
5	Характеристика санаторно-курортного господарства однієї з країн Америки, Африки, Австралії, Океанії.	6
6	Характеристика санаторно-курортного господарства одного з регіонів України.	8
Разом		38

Індивідуальне завдання

Розробити термінологічний словник з дисципліни «Історія курортної справи».

8. Види контролю і система накопичення балів

Види контролю і система накопичення балів

	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка завдання самостійної творчої роботи	1	20	20
2	Презентація й обговорення завдання на семінарських заняттях	6	5	30
3	Контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу розділу 1	1	0-15	15
4	Контрольне тестування за результатами вивчення матеріалу розділу 2	1	0-15	15
5	Екзамен	1	20	20
	Усього	10		100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Заваріка Г.М. Курортна справа / Г.М. Заваріка. – К.: ЦНЛ, 2015. – 264 с.
2. Кадастр мінеральних вод України / Гол. ред. М.В.Лобода.- К.,1996.- 27с.
3. Курортные ресурсы Украины / Под ред. В.А.Александрова. - К.: «Медицина», 1996.-748с.
4. Курортология и физиотерапия (руководство) / под ред.

В.М.Боголюбова: Т.1 - К.: «Медицина», 2005.- 560с.

5. Кусков А.С. Курортология и оздоровительный туризм: Учеб. пособие / А.С. Кусков, О.В. Лысикова. – К.: Феникс, 2004. – 320 с.

6. Максаковский В.П. Историческая география мира: Учебное пособие / В.П. Максаковский. – М.: Экопрос, 1999. – 380 с.

7. Мацола В.І. Рекреаційно-туристичний комплекс України / В.І.Мацола. – Львів, 2007. – 259 с.

8. Нарстедт В. Рекреаційний сервіс в Європі: професія або інтуїція? Перспективи оздоровчого туризму в умовах бальнеолікарень і курортів / Пер. з нім / В.Нарстедт, М.Піводда. – Ужгород: Ліра, 2001. – 119 с.

9. Невенченко А. І. Курортна справа: лаб. практикум / А. І. Невенченко. - Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2015. - 20 с.

10. Рутинський М. Історико-географічні тенденції та періодизація розвитку курортної справи / М. Рутинський // Історія української географії. – Тернопіль: «Підручники і посібники», 2008. - Випуск 17. – С.13-19.

11. Справочник по курортологии и курортотерапии / Под ред. Ю.Е.Данилова, П.Г.Цафриса). - К.: «Медицина», 2003.- 646с.

12. Цафрис П.Г. География природных лечебных богатств Украины / П.Г. Цафрис. - К.: «Думка», 2006. -239с.

13. Цафрис П.Г. Лечебные грязи и другие природные теплоносители / П.Г.Цафрис, В.Б. Киселев. - К: «Вища школа»,1990. -127с.

14. Чорненька Н. В. Організація туристичної індустрії: Навчальний посібник / Н.В. Чорненька. - К.: Атіка, 2006.- 264 с.

15. Шестоपालов В.М. Перша українська класифікація мінеральних вод / В.М. Шестоपालов, Н.Б. Овчиннікова // Вода і водоочисні технології.- 2003. - №3(7). - С. 34-42.

Додаткова:

1. Вайсфельд Д.Н. Курорты Одессы / Д.Н. Вайсфельд, А.А. Вартанов, А.И. Гальперина, Л.Т. Жидовленко. – Одесса: «Маяк», 2004.-111с.

2. Викова Л.М. Курорты Закарпаття / Л.М. Викова. - К.: «Здоров'я», 2005. -80с.

3. Денисюк В.Г. Курорт Моршин / В.Г. Денисюк. - К.: «Здоров'я», 1998. - 136с.

4. Кривобоков С.А. Курорт Пуца-Водиця / С.А. Кривобоков. - К.: «Здоров'я», 2008.- 80с.

5. Лобода М.В. Основы курортологии / М.В. Лобода, Э.А. Колесник. – К.: Изд. Куприянова, 2003. – 164 с.

6. Мироненко В.М. Курорт Любінь Великий / В.М. Мироненко. - К.:«Здоров'я», 2009. - 128с.

7. Мироненко Н.С. Рекреационная география / Н.С.Мироненко, И.Т. Твердохлебов. – М.: Изд-во Москов. ун-та, 2001. – 207 с.

8. Николаенко Д.В. Введение в рекреационную географию: Учеб. пособие / Д.В. Николаенко, Т.В. Николаенко. – Харьков: Международный Славянский университет, 2008. – 193 с.

9. Новицкий Г.А. Лечение больных на курорте Хмельник / Г.А.Новицкий.- К.: «Здоров'я», 2008.-136с.
10. Рутинський М.Й. Рекреологія з основами курортології. Ч. I. Теоретичні засади: Курс лекцій / За ред. М. Мальської. – Львів: Фенікс, 2004. – 68 с.
11. Фоменко Н.В. Рекреаційні ресурси та курортологія / Н.В. Фоменко.- К.: Центр навчальної літератури, 2007. - 312 с.
12. Шаповал Г.Ф. История туризма: Учеб. пособие / Г.Ф. Шаповал. – Минск: Экоперспектива, 2009. – 303 с.
13. Шиманко Н.Г. Курорт Трускавец / Н.Г. Шиманко. - К.:«Здоров'я», 2009.-158с.
14. Goodale Thomas I., Wit Petes A. Recreation and Leisure. – Pennsylvania: Venture Publishing, 1980.
15. Haywood Les, Butcher Hugh, Mullard Maurice, Capenerhurst John, Bramham Peter. Community Leisure and Recreation. Theory and Practice. – Oxford: Butterworth-Heinemann, 1994.
16. Leisure and Wellness: Health Tourism in Europe. The new Challenge for Spas, Tourism and Health Ressorsts (11-th ELRA Congress Bad Saarow, 7-9 October 1999). – Berlin, 1999.
17. MacCool S.F. Tourism, recreation and systainability, linking culture and environment. – Wallingford: CABI Int., 2001.
18. Ryan C. Recreational Tourism: A Social Science Perspective. – London: Routledge, 1991.
19. Soane J.V.N. Fashionable Resort Regions: Their Evolution and Transformation. – London: CAB International, 1993.
20. Weston S.A. Commercial Recreation and Tourism: An Introduction to Businnes Oriented Recreation. – N.-Y.: Brown and Benchmark, 1996.

Інформаційні ресурси

1. ГОСТ 17.1.3.13-86 «ОХРАНА ПРИРОДЫ. ГИДРОСФЕРА. Общие требования к охране поверхностных вод от загрязнения» [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://vsegost.com/Catalog/43/43720.shtml>
2. ГОСТ 2874-82 «ВОДА ПИТЬЕВАЯ. Гигиенические требования и контроль за качеством» [Електронний ресурс]– Режим доступу: http://ohranatruda.ru/ot_biblio/normativ/data_normativ/8/8351/
3. Закон України «Про курорти» [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2026-14>
4. Курорти Європи [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://medical-enc.com.ua/index-56.htm>
5. Найпопулярніші курорти світу [Електронний ресурс]– Режим доступу: <http://tsikaviy-svit.com.ua/найпопулярніші-курорти-світу>

